

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Volja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 260. — ŠTEV. 260.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 5, 1926. — PETEK, 5. NOVEMBRA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

EVROPSKA SODBA O AMERIŠKIH VOLITVAH

— Kdo je Smith? — vprašuje Berlin, po sprejemu poročil o izidu volitev. — Javnost ve, da je večni governor New Ycrka, a skuša dobiti pojasnila glede njega kot predsedniške možnosti. — Na predel mokrachev ugaja Nemčiji.

BERLIN, Nemčija, 4. novembra. — Ameriške kongresne volitve so povzročile sorazmerno malo komentarjev v tej deželi, ker so se tikale izključno le domačih zadev. Večina listov je pripomnila, da je za Nemčijo malo razlike, če zmaga republikan ali demokrat, ker zavzemata obe stranki skoro identično stališče glede zunanjih zadev.

Po mnenju nemških komentatorjev more celo Liga narodov malo izbirati med obema glavnima strankama v Zdrženih državah.

Eno točko pa poudarja berlinsko časopisje, in sicer zmago governorja Smitha iz New Yorka. Berlinčani so se vpraševali, kakšne vrste mož je pravzaprav ta "Al" Smith, kajti listi so izjavljali, da je gotovo, da bo demokratični predsedniški kandidat po preteku dveh let.

Takoj za uspehom Smitha zanima Nemčijo v glavnem poraz senatorja Butlerja iz Massachusettsa, kajti to razlagajo kot udarec za ugled predsednika Coolidge-a. Butler je bil namreč edini kandidat, katerega je predsednik intenzivno podpiral.

Zmage mokrachev v različnih državnih referendih ugajajo Nemčiji, kjer je prohibicija skoro brez prijateljev, a večina člankarjev sviri svoje čitatelje, da bi pričakovali hitro izpremembo ameriških postav glede pijače.

Liberalni Berliner Tageblatt pravi, da se je pričelo nihalo, ki se je obrnilo na stran republikancev po ponesrečeni zunanji politiki predsednika Wilsona, nagibati zopet na demokratično stran.

List napoveduje ostro predsedniško kampanjo med Smithom in Coolidge leta 1928.

Protestna stavka v nemški prestolici.

Dvajset tisoč berlinskih trgovcev je zaprlo svoje prodajalne v protest proti visokim davkom.

BERLIN, Nemčija, 4. nov. — Manjši trgovci mesta so držali večerj popoldne zaprte svoje prodajalne od dveh do petih, da se udeležijo protestnega zborovanja na Hasenheide, na katerem se je sprejelo resolucije proti visokim davkom. Pekci, mesarji, gostilničarji, frizerji in številni drugi so se udeležili velikega zborovanja, ki je spravilo skupaj kakih 20,000 obrtnikov in podjetnikov.

Demonstracija je potekla povsem mirno. Sprejeti pa je bil sklep, da se naprosi vlado za zmanjšanje direktnih davkov in za večje varčevanje z javnim denarjem.

Majhne trgovine, kolonijalne in delikatesne trgovine plačujejo nič manj kot pet različnih vrst direktnih davkov na proizvode, katere prodajajo.

Razventega pa morajo plačevati še indirektni davke, kot na tobak, pivo in druge potrebščine.

Boj radi znamk v Nemčiji.

BERLIN, Nemčija, 4. novembra. — "Bitka poštne znamke" se je pričela večerj v Nemčiji. Republikanci ne želijo priznati znamke po en pfening s sliko Friderika Velikega in monarhisti bojkotirajo znamke, ki nosijo glavo pesnika Schillerja. Prišlo je že do več burnih nastopov v različnih poštah uradih.

Čedne razmere pri obrežni straži.

Posadke čolnov obrežnih straž so pijane noč za nočjo, — je izpovedala priča. — Zvezne ladje so dobavljale žganje za "unijsko ceno".

BOSTON, Mass., 4. novembra. — Šest čolnov bostonske obrežne straže je baje prevedlo opojne pijače takozvanega "Rum Row" za unijsko ceno enega dolarja za zaboj in te ladje so se izkazale kot pravi tihohtapeji z žganjem. Nekateri častniki obrežne straže so bili baje delničarji tihohtapskega podjetja.

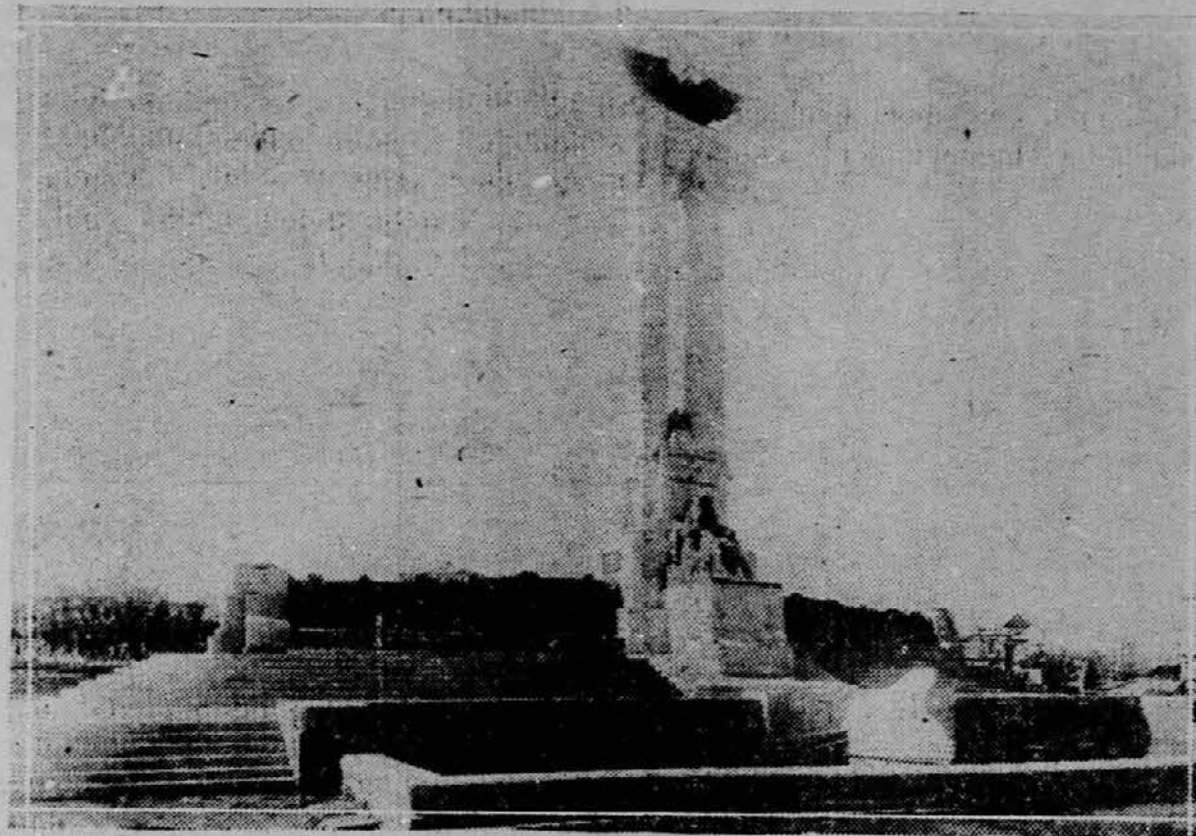
Neki vojak obrežne straže, ki se je udeležil teh mahinacij, je razkril naravnost neverjetni skandal. Poveljnik obrežne straže, William Wheeler, je prišel iz Washingtona semkaj k preiskavi ter sestavlja sedaj poročilo na oblasti v zveznem glavnem mestu.

V poročilu bodo navedene tudi posameznosti glede načina, kako je delala obrežna straža kupčije z žganjem ter pomagala tihohtapcem proti določenim nagradam ali odškodninam za odpravljen delo.

Zopetno zborovanje državnega zbora.

BERLIN, Nemčija, 4. novembra. — Nemški državni zbor se je večerj zopet sestel po počitnicah, ki so trajale štiri mesece. Kot eno prvih vprašanj, o katerih se bo razpravljalo, bo prišel na vrsto Thoiry dogovor, sklenjen med zunanjim ministrom Stresemannom ter francoskim zunanjim ministrom Briandom.

POMENLJIV SPOMENIK RAZDEJAN

Tekom zadnjega viharja na Kubi je bil uničen krasen spomenik, ki je bil postavljen v spomin, v jakom, ki so se potopili z bojno ladjo "Maine".

Pravcata bitka v newyorški jetnišnici.

V newyorški Tombs jetnišnici je prišlo tekom poskušene izbruha jetnikov do pravcate bitke. — Ubiti so bili warden, en paznik in dva jetnika.

Do pravcate bitke je prišlo v sredo popoldne krog tretje ure ob priliki upora v Tombs jetnišnici. Pri tem so bile ubite štiri osebe in dve ranjeni. Trije kaznjenci so končno obrnili orožje proti sebi, potem ko so ubili warden in enega paznika ter težko ranili nadaljnega paznika.

Mrtvi sa warden Peter Mallon, jetniški paznik Jeremiah Murphy ter kaznjence Oliver Glantz, alias Oliver Berg, 38 let star iz Chicago, obtožen ropu, in Hyman Ambreg, star 30 let, obdolžen umora juvelirja Arona Dodacka.

Ranjena sta bila jetniški paznik Daniel O'Connor in radi roparskega napada aretirani Michael McKenna iz Brooklyna.

Streljanje je sledilo poskušeni izbruhi treh ali štirih jetnikov, ki so bili oboroženi z orožjem, vtihotapljenim v jetnišnico. Trije jetniki so se zabarikadirali za premogom, potem ko se je izjalovil njih prvi poskus izbruha, ker jim ni hotel dati paznik ključev. Vsakega, ki se je prikazal na dvorišču jetnišnice so pozdravili kaznjenci s strelji. Policija je postavila ostrotrelece in strojne puške na zid jetnišnice in na strehe sosednjih poslopj ter pošiljala pravcato točo krogelj na dvorišče jetnišnice, na katerem so se nahajali le trije jetniki.

Pomanjkanje soli v Ecuadarju.

CUENCA, Ecuador, 4. novembra. — Velika ljudska množica je skočila večerj v vladno skladišče, da se polasti soli, katere je pričelo tukaj grozno primanjkovati. Prišlo je do spopada s policijo, ki je z grožnjem nastopila proti ljudem. Štirje ljudje so bili ubiti in številni ranjeni.

Po sprejemu poročila, da se transportira po železnici pošiljatev soli, so farmerski delavci položili na tračnice ovire ter preprečili brzojavne žice v namenu, da ustavijo vlak ter si preskrbe na ta način potrebno sol. Njih namen pa je bil izdati oblastim in slednje so poslale vojaštvo kot spremstvo vlaka.

Nobenega upanja za zasute rudarje.

Nobenega upanja ni, da bi rešili rudarje, zaplane v železnem rovu. Velikanske množice in zemlje in vode so padle nanje.

ISPHeming, Mich., 4. nov. — Petdeset rudarjev je še vedno pokopanih pod tisoč tonami peska v Barnes-Hecker rovu, sedem milj od tukaj. Par teh ljudi je mogoče še živih, vendar pa se dvomi, da bo preživel le eden zasutih ta najhujši posip v zgodovini železnih rudnikov severnega Michigana.

Posip se je završil večerj zjutraj, ko se je odločilo na tone in tone zemlje, vode in peska ter padlo z velikanskim ropotom in izšlo čevljev globoko na galerijo, v kateri je bilo zaposlenih petdeset mož. Le en mož je prišel živ iz rova.

S. Elliott, generalni superintendent Cleveland Cliff Mines, je v dila reševalna dela. Glavni stan družbe se nahaja v Clevelandu. Kakorhitro se je razširila novica o strašni nesreči, so dospeli reševalni delavci že do polovice poti do mesta nesreče, a niso mogli naprej. Rekli so, da so blato, voda in pesek napolnili tunele in rove in da bodo potekali dnevi ali celo tedni, predno bodo mogli dospeti do ponesrečenih.

V splošnem prevladuje naziranje, da ne morejo biti zasuti živi, ker leže pokopani pod takimi velikanskimi masami peska, vode in blata.

Rudarji iz sosednjih rovo s potrebnimi pripravami in družba Rdečega križa iz Ispeming so na lieu mesta ter delajo v oddelkih, da dosepejo, če le mogoče, do zasutih.

Šest trupel so že spravili na površje, vendar po jih ni bilo mogoče identificirati. Ženske, otroci in sorodniki ponesrečenih stojijo krog vhodov in rove ter pričakujejo poročil glede uspeha reševalnega dela.

Kljub mrazu ter snegu, ki na letava, vstrajajo, in zakurili so velike grmade, da se lahko ogrejejo. Tudi če rov izpumpajo, bo poteklo več dni, predno bo mogoče dospeti do zasutih.

Posip je povzročil pritisk zemeljskih mas na tunel.

Žrtve otvriene lovske sezije.

Prvi dan lovske sezije v Pennsilvaniji je izgubilo pet ljudi življenje vsled lovskih nezgod.

Aretacije španskih zarotnikov v južni Franciji.

Francoska policija je izsledila sto nadaljnjih zarotnikov, ki so hoteli korakati proti Španiji. Seznam kaže, da je nameralo 400 dobro oboroženih mož v pad v špansko ozemlje, da začetijo vstajo.

PARIZ, Francija, 4. novembra. Najmanj sto aretacij bo sledilo razkritju zarote, katero so skovali na francoskih tleh španski republikanski in anarhistični elementi, da vprizore oboroženo invazijo na Španijo. Nekako štiri deset zarotnikov je že sedaj pod ključem v južni Franciji, potem ko je francoska policija preprečila invazijo s svojo pravčasno akcijo.

Špansko poslaništvo je izreкло večerj v imenu vlade De Riverre, svojo zahvalo za izvrstno delo francoskih oblasti pri preprečevanju nakane, ki bi pomenjala krvavo invazijo preko španske meje, vprizorjeno od nekako 400 nezadovoljnih. Ti vstaši so hoteli vdreti na Katalonijo v upanju, da se jim bodo pridružili tam katalonski avtonomisti in republikanci.

Prednja straža te armade je bila aretirana v vaseh ob francoskošpanski meji, ko se je pripravljala prekoračiti mejo ter vdreti v špansko ozemlje. Med njeno opremo so našli vojaške telefone, zemljevide, navodila, Rense-ove stroje puške, bombe, pištole, stro-

POVRATEK MUSSOLINIJA V RIM

Fašisti so priredili svojemu voditelju cvacije ob njegovem povratku v Rim. — Na tisoče ljudi je dalo na kolodvoru in pred palačo Chigi duška svojemu navdušenju. — Pričakovati je strogih represalij.

RIM, Italija, 4. novembra. — Rim je priredil Mussoliniju pravcat fašistovski sprejem, ko je dospel večerj zvečer iz Forli, kjer je živel izza poskušene atentata v krogu svoje družine.

Ze dolgo predno je dospel vlak, je odkorakalo na tisoče črnosrajčnikov proti postaji v vojaški formaciji. Fašisti so popevali fašistovske pesmi, v spremstvu neštevilnih godb.

Inozemski opazovalci, ki so se nahajali v nevarni bližini paradnikov, so rajše z rimskim pozdravom počastili fašistovske zastave kot pa se izpostavili nevarnosti, da jih ljudska množica napade. Postaja je bila natlačeno polna, ko je dospel vlak z Mussolinijem. Okrašena je bila z zastavami in kraljevska čakalnica, skozi katero je šel Mussolini, je bila polna cvetja.

Medtem pa se je zbralo kakih 100,000 Rimljanov na trgu Colonna, pod balkonom palače Chigi. Vsi ti junaški potomci Cezarja pa so bili razočarani, kajti Mussolini je sklenil iti takoj na svoj dom v Villa Torlonia. Navdušenci pred palačo so mirno čakali eno uro, a nato je dospela vest, da Mussolini ne bo prišel, nakar se je ljudska množica mirno razšla.

Histerija, ki se je polastila Italijanov, je razvidna iz uredniškega članka lista Impero, v katerem se glasi: —

— Nasprotniki fašizma in Italije morajo biti popolnoma odpravljeni. Fašistovska vendetta za renege, rimski meč za inozemce. Od danes naprej mora biti za vedno končana utopistična ideja, da lahko misli posameznik s svojo lastno glavo. Italija ima le eno glavo — fašizem. Italija ima le ene možgane, vaše — Mussolini! Odporne glave je treba pokositi! —

je za prerezanje telefonskih in brzojavnih žic ter krvavo-rdečo in zlato zastavo Katalonije.

Voditelj ekspedicije, senzor Carillo, je živel v Boulogne v bližini Pariza. Dobival je denar od prejšnjega španskega arnadskega polkovnika Macia. Francoški detektori pod vodstvom M. Chiappe, ravnatelja Surete Generale, so razkrili glavni stan revolucionarne armade v Bois Colombes. Tam so našli polne načrte ter tudi majhne knjižice, namenjene za rekrute in naslovljene: Katalonska arnadska organizacija.

V teku 24 ur je pričakovati aretacije nadaljnjih, ki so pričakovali, da bodo že na poti v Madrid. Ob istem času pa skušajo francoski detektori na vsak način ugotoviti, če se ne kuha zarota proti Mussoliniju v južni Franciji, kot trdi rimski zunanji urad.

Izza zadnjih atentatov na življenje Mussolinija v Rimu in Boulogni so oblasti obvestile Pariz, na uro.

Ameriška sirotišnica v Armeniji porušena.

LENINAKAN, Armenska, 4. novembra. — Močni potresni sunki so večerj porušili ameriško sirotišnico v Seversku, predmestju Leninakana. Otroci so ušli z velikim naporom težki nesreči, ko so se porušili zidovi.

Mcčan vihar na Erie jezeru.

CLEVELAND, O., 3. novembra. — Ladijski promet na Erie jezeru je bil večerj zjutraj ustavljen vsled silnega snežnega viharja. Veter je dosegel naglice sedemdesetih milj na uro.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500	\$ 9.45	Lir 100 \$ 4.95
Din.	1,000	\$ 18.60	Lir 200 \$ 9.60
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir 300 \$14.10
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir 500 \$23.00
Din.	10,000	\$183.00	Lir 1000 \$45.00

Za pošiljate, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4087 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manj znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$300, po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po posameznem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto celja list na Ameriko	Za New York na celo leto	\$2.00
in Kanada	Za pol leta	\$1.50
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebni se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito poklije po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče nameni, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

UDAREC PROHIBICIJI

Modifikacija Volsteadove postave se je tako prerinila v ospredje, da je ne bosta mogli omalovaževati leta 1928 niti republikanska, niti demokratična narodna konvencija.

Tega so se pričeli zavedati politiki, ko so proučevali rezultate zadnjih volitev.

Vsled značilnih uspehov, katere so dosegli mokačarji, tekom volitev, bodo mogli zahtevati zaslisanje ter pravico, da se obe konvenciji izrazita, če sta za prohibicijo ali ne.

Leta 1920 in 1924 sta obe konvenciji v svojih programih ne le molčali glede tega, pač pa so voditelji celo odklonili vsako omenitev prohibicije.

Zaenkrat je malo verjetno, da bo imela leta 1928 ta ali ona stranka na razpolago dovolj sil za modifikacijo, vendar pa prevladuje vsepovsod mnenje, da je to vprašanje oživljeno in da bo v bližnji bodočnosti z odprtimi rokami pozdravljeno od ene obeh strank.

Kot kaže, bo to demokratična stranka, kljub suhaškemu solidnemu jugu. Republikanska stranka pa bo prisiljena sprejeti suho stran kočljivega vprašanja.

Zmaga v New Yorku je spravila gubernerja Smitha v sprednjo vrsto demokratičnih možnosti leta 1928 in sicer na mokaškem programu.

Istotako je zmagal tudi gubernier Ritchie iz Marylanda, odločen mokačar, z veliko večino nad svojim republikanskim nasprotnikom.

V Missouriju je porazil senatorja Williamsa kongresnik Hayes, velik mokačar, in s tem je bilo ojačeno stališče senatorja Reeda, njegovega glavnega pristaša ter odločnega zagovornika modifikacije.

Tudi republikanski mokačarji so črpali nov pogum iz izida volitev.

Možje, kot senator Edge iz New Jersey, bodo brez dvoma vzdržali boj proti Volsteadovi postavi.

Izgubo štirih sedežev v senatu bodo lahko pripisovali prohibicijskemu vprašanju.

Mokačarji so vsi navdušeni vsled uspehov, izvojevanih v tork.

Pridobili so mnogo in niso ničesar izgubili.

Suhači so potom Wayne Wheelerja, generalnega zastopnika Antisalonke lige, zmanjševali mokaške zmage ter opozarjali na dejstvo, da imajo suhači še vedno oprijem na obe zbornici kongresa.

Mokačem daje pogum naraščanje ljudskega razpoloženja proti Volsteadovi postavi, kar je v večji meri razvidno iz državnih suhaških referendumov kot pa iz povečane zastopstva v kongresu.

PREDSEDNIKOVA ŽENA NA IZPREHODU

Kadarkoli gre predsednikova žena na izprehod, jo spremlja detektiv. Na sliki vidite Mrs. Coolidge in detektiva Healy-a.

na reki Mississippi, tajnik svojege brata in delavce v rudnikih Nevade. Leta 1862 je postal urednik nekega časopisa v Virginiji. Pod znanjima plaščem drznega humorja in lahke površnosti se v nekaterih njegovih delih zapazi bistroumno opazovanje in zdravi razum. Med njegova poglavitna dela spadajo: "The Innocents Abroad", (Nedolžniki na tujem), "The Golden Age" (Pozična doba), "T Tramp Abroad", (Potepuh na tujem), "Joan of Arc" in "The Jumping Frog" (Žaba skalka).

Mark Twainove povesti so prevedene v vse kulturne jezike sveta. Tudi v slovenščino je prevedeno mnogo, zlasti krajših povesti.

Twain izkazal mojstrom humorja in patetične sugestije. Noben drugi pisatelj ni tako živahno opisal neukrotljivega ameriškega dečka. Pod znanjima plaščem drznega humorja in lahke površnosti se v nekaterih njegovih delih zapazi bistroumno opazovanje in zdravi razum. Med njegova poglavitna dela spadajo: "The Innocents Abroad", (Nedolžniki na tujem), "The Golden Age" (Pozična doba), "T Tramp Abroad", (Potepuh na tujem), "Joan of Arc" in "The Jumping Frog" (Žaba skalka).

Mark Twainove povesti so prevedene v vse kulturne jezike sveta. Tudi v slovenščino je prevedeno mnogo, zlasti krajših povesti.

Dopisi.

Smithport, Pa.

Tukaj se imamo kot ponavadi. Delavske razmere niso niti dobre niti slabe. Sem pa ne svetujem nikomur hoditi, ker se delo težko dobi. Sedaj na zimo bi rado več pečlarjev stopilo v zakonski jarem, ker so že sili te večne pečlarje. Pa je z dekleti križ. Precej jih je tukaj, ki bi pa rade fant samo za nos vlekle, resnih namenov pa nimajo. Mi se jim seveda ne damo. Mi nismo tako neumni, da bi se dali potegniti ter bi se nam nato dekleta smejala. Sedaj smo precej zaposleni z grozdem in vinom. Ko bo vse to pripravljeno in pospravljeno, se bom še kaj oglašil.

Pozdravi!

Naročnik.

Chicago, Ill.

Konvencija stavbinih in posojilnih društev se je vršila v dnevih 13. in 14. oktobra 1926 v mestu Springfield, Ill. Konvencije se je udeležilo 368 delegatov, večinoma Amerikancev, za njimi Poljaki; čeških delegatov je bilo 61, in Slovence je zastopal podpisani. Iz poročila Mr. W. B. Whitlock-a, tajnika, je bilo posneti, kako je liga napredovala v letu 1925. Iz poročila je razvidno, da je bilo ob zaključku leta 1925 v državi Illinois 852 društev z velikim številom 783.888 članov. Premoženje teh društev je znašalo \$317.403.747.

Premoženje v teku leta 1925 je naraslo za 544.077.122, rast novih članov pa 211.886.

Skupna posojila na prve hipoteke v tem času so znašala — 301.325.212, to je 94,8 odstotkov.

Nadalje je tajnik poročal, da je premoženje stavbinih in posojilnih društev v državi Ill., do 14. oktobra 1926 vredno nad eno milijardo dolarjev, kar pomenja toliko premoženja, kot ga imajo tri države izmed tridesetih, ki spadajo v federacijo Združenih držav. Vsled poročila, da premore liga nad \$25.000, se je sklenilo, naj se porabi \$2000 za propagando potoma razglašanja z radio postaj v državi Ill.

Pri volitvah v izvrševalni odbor sta bila izvoljena med drugimi tudi dva češka delegata, oba iz Chicago in Slovence dobro znana: Mr. Chas. H. Churan, ki je bil izvoljen predsednikom, in Mr. Frank J. Petrič pa podpredsednikom lige. Pred zaključkom zbornice je predsednik apeliral na vse navzoče delegate, naj z oglašanjem v lokalnih listih ljudstvu pojasnijo, da so stavbinka in posojilna društva najboljša in najzanesljivejša sredstva. To velja posebno za delavske sloje, ki so z ozirom na starostno zaščito izpostavljeni največji nesigurnosti. Zato naj bi v prvi vrsti baš delavci pristopili in stavbinka in posojilna društva še v večjem številu kot do sedaj, kar je tukaj z jamčena boljša bodočnost, podprta s prihranki in obrestmi, ki se iztečejo v obrokli. Leto mine hitro, in kako prijetno je, ko se prejme prihranke in z njimi lep dobiček.

Naj navedem primer: delavec se zaveže, da bo dajal na stran vsak dan po 25c od svoje plače, kar zneso v teku petih let z obrestmi vred \$517.50, v desetih letih \$1.179.75, kar je gotovo lepa vsota za deževne dneve. Naj tudi omenim, da naše Jugoslov. Stavbinsko in Posojilno društvo kaj lepo napreduje. Dokaz temu so računski zaključki za zadnje četrtletje; računi izkazujejo, da je bila aktivna do 30. septembra 1926 \$262.869.65, kar je gotovo lep napredek za dobo 7 let in 9 mesecev. Naše društvo ima svoje seje in pobiranje denarja vsak petek ob 8. uri zvečer v dvorani SNPJ — 2557 So. Lawndale Ave. Ker je bila izdana s 1. oktobrom t. l. 32. serija delnic, se vas vabi, vse Slovence ter Jugoslovane - delavce k obilnemu pristopu v naše Jug. Stavb. in Posojil. društvo.

Joseph Steblay, tajnik, — 2636 So. Ridgeway Ave. Phone Crawford 1464.

Rock Springs, Wyo.

Redkoma se dopisniki oglašajo v cenjenem listu Glas Naroda. Omenjeni list je vzhujal s svojo

kampanjo splošno zanimanje za ponesrečene vsled poplave okrožja v stari domovini, od koder večina tukaj bivajočih Slovencev prihaja.

Vsled tega smo se zbrali skupaj v Slovenskem Domu, na večer 29. oktobra, ter izvolili posebni odbor in potrebnih nabiralcev, kateri naj bi obiskali rojake teh prosili za pomoč rešnim ponesrečenim rojakom v stari domovini.

Namen je tudi prirediti v to svrhu veselico, katere se bo vršila v soboto 27. novembra v Slovenskem Domu. Za to priliko vabimo vse ostale Slovence in Slovence iz Rock Springs ter iz sosednjih naselbin.

Nadalje prosimo vse tiste, katerim se ni mogoče udeležiti, ter imajo namen darovati, naj pošljejo ali osebno izročijo svoto za to izvoljenemu blaginiku Johnu Putz-u, 402 7th St., Rock Springs, Wyo.

Razmere pri nas niso najboljše. Med premogarji obstaja nekako

nezadovoljstvo. Pri Union Pacific premogovni družbi obratujejo en izmed rogovov vsak dan, medtem ko ostali delajo po tri dneve v tednu. V prvem so nastavljeni dealci plačani na uro. Tem se nudi prilika delati tudi ob nedeljah in over time.

Glavno delo v tem rovu je pri takozvanih converjih, kateri sami nakladajo premog.

Druge male družbe obratujejo še zadostno. Nekateri se že poslužujejo enakih strojev. Central Coke Co. obratuje vsak dan. S tem hočem reči, da dela vsaki dan in sicer jako trdo, na dan plače pa premišljuješ, zakaj si delal? Pri tem jih je le malo izvezetih. Pripomniti moram, da se pobira ves mali in mešani premog, kateri bi se v ugodnih časih zavrgel. Delo le redkokateri dobi.

Vreme imamo dokaj lepo. Traja že nad šest tednov takozvano indijansko poletje.

Louis Taucher.

Novice iz Slovenije.

Andrej Senekovič umrl.

17. oktobra popoldne je preminul na Prulah vpokojeni gimnazijski ravnatelj, vladni svetnik in prvomestnik CMD Andrej Senekovič v 78. letu starosti.

Pokojniki je bil rojen leta 1848 v Spodnji Ščavnici pri Radgoni na Štajerskem kot sin kmetijskih staršev. Po končanih gimnazijskih študijah se je posvetil filozofskemu študiju ter se vpisal na graški univerzi. Študiral je matematično-fizikalne vede. Po absolviranju univerze se je udeležil kot rezervni oficir okupacije Bosne in Heregovine, po demobilizaciji pa je nastopil svojo prvo službo kot profesor za matematiko in fiziko na ljubljanski realki. Na realki je ostal pokojnik le nekaj let, na kar je bil imenovan za ravnatelja gimnazije v Novem mestu, odkoder je prišel po smrti dr. Ivana Šumana za ravnatelja višje gimnazije v Ljubljani, ki je bila namreč takrat še v starem gimnazijskem poslopju na Vodnikovem trgu. Ostal je vodja tega zavoda, ki se je spremenil v I. državno gimnazijo in se preselil leta 1902 v novo palačo v Tomanovi ulici, do svoje upokojitve leta 1917.

Kot šolnik je užival pokojnik velik ugled. Bil je dober, dasi strog učitelj in pedagog, ki je znal v svojih učencih vzbuditi zanimanje za šolo in ljubezen do nje. Kot ravnatelj si je priboril nedeljeno spoštovanje dijakov in profesorjev.

Velike zaslugе si je pridobil pokojnik za ljubljansko mestno občino, kateri je posvetil velik del svoje vztrajnosti in svojih zmognosti.

Vse svoje duševne sile in vso ljubezen je pokojnik posvetil narodno-obrambenemu delu ter je bil skoraj dve desetletji prvomestnik CMD. Prvič je bil izvoljen leta 1907 na zgodovinski glavni skupščini CMD v Bohinjski Bistrici dne 6. avgusta 1907. Od takrat do svoje smrti je vodil prvomestniške posle požrtvovalno, prevdramno in energično. Med njegovim prvomestništvom je družba dospela na vrhunec ter je pred vojno zgradila celo vrsto raznih narodnih postojank v obmejnih in narodno ogroženih krajih. Med drugimi se je ustanovila tudi v Trstu velika šola CMD pri Sv. Jakobu.

Tragedija vojnega invalida.

V Čeah, uro hoda od Trbovelj, je naletel kmet Jože Babič po domače Kolar, na svoji njivi okoli 300 korakov od svoje hiše na neznanca, ki je bil močno poškodovan na glavi in na nosu. Ko je avide, da se ne da oživeti ter da je vsaka pomoč izključena, se je takoj napotil v Hrastnik v občinsko pisarno in obenem na orožniško postajo. Občina je dala zaprež poseben voz, hkrati pa so odšli na usodni kraj tudi varnostni organi.

Iz dokumentov, ki so jih našli pri mrlcu, se je dognalo, da je neznanec France Berglez, rojen 27. avgusta 1877 v Zabukovici, občina Griže v celjski okolici, pristojen pa v občino Petrovce. Iz invalidske listine je bilo razvidno, da je bil 40 odst. invalid, ki se je preživljal s popravljanjem dežnikov in brušenjem nožev. Bržkone iz obupa nad življenjem se je vrgel iz zelo strme steze, ki jo je napravilo tamošnje plavzovje, v globel, kjer si je razbil glavo tako, da je morala smrt nastopiti takoj.

Po ugotovitvi dejanskega stanja so odpravili mrtvega Bergleza na vozu v Drago v mrtvašnico, odkoder se je vršil pogreb. K njegovi smrti se je doznalo, da je malo pred usodnim korakom spil več litrov vina in končno še 1 liter špirta. Zato se je pojavila še druga verzija, po kateri je Berglez postal žrtev alkohola. Kraj, kjer se je dogodek odigral, je znamenit po tem, ker sta na istem mestu končala že dva moška v teku zadnjih petih let.

Slaba trgatav.

Iz vseh vinskih krajev kro Maribora prihajajo poročila o skrajno slabi trgatvi. Vino bo sicer boljše kot lani, pridelek pa doseže komaj četrtino lanskega. Posebno smolo so imeli letos tudi oni, ki so čakali še čez lepo zadnjo nedeljo, ker je začelo deževati. Grozdje pa se je itak že po zadnjem dežju od dne do sušilo in baš zato je pridelek tako neznačen.

Ljubestniva zakonca.

Iz Frama so pripeljali v mariborsko bolnico neko Rebernikovo, katero je med zakonskim preprirom mož zabolal z nožem v hrbet.

Peter Zgaga

Dobil sem pismo sledeče vsebine:

Dragi Zgaga, upam, da boš tole priobčil:

— Naša družina je jako gostoljubna in vsakdo, kdo pride k nam, je dobro sprejet. Lansko leto je bil v tem mestu neki farmer s Severozapada. Kot znanec se je oglašil pri nas in mi smo ga dobro postregli. Mi ne zahtevamo od nikogar ničesar, posebno pa od gosta ne. Toda že prvi dni smo opazili njegovo strašno skopost. Celo tobak smo mu morali mi kupovati. Ko je odšel, se je lepo zahvalil in je rekel, da nam bo poslal v dar debelo gos. Nekaj časa smo čakali gosi, potem smo pa pozabili nanjo. Meseca julija je pa zopet prišel k nam. Istotako smo ga postregli kot lani in pri neki priliki ga je vprašal v šali moj mož:

— No, kaj je pa z gosjo?

Farmer se je odkašljal ter odvrnil:

— Ko sem šel lani od doma, je bila skoraj napol erknjena. Zatrčno sem sklenil, da jo vam pošljem. Toda, ko pridem domov, opazim, da se je dobro obredila in da je popolnoma zdrava. Še sedaj jo imam in se mi zdi, da se mi bo na Zahvalni dan dobro prilegla. Resnici naljubo moram omeniti, da farmer ni bil Slovenec.

Sinček je vprašal očeta, ki je delal v veliki pisarni:

— Oče, kaj pa je pravzaprav vodja pisarne?

— Veš sinček, — mu je odvrnil oče, — vodja pisarne je tisti človek, ki vedno pride v pisarno preporno, kadar pridem jaz prezgodaj in vedno prezgodaj, kadar pridem jaz prepozno.

Stara devica je godrnjala:

— Žeskam vedno očitajo da nisom potrpežljiva. To je laž. Nobena stvar na svetu ni tako potrpežljiva kot je ženska. Jaz naprimer že osemnajst let potrpežljivo čakam, da bi dobila moža, pa se še nisem naveličala čakati.

Marsikateri človek ne pozna svojih slabosti. In jih ne bo do smrti spoznal, če ne nastopi kot kandidat te ali one stranke.

Če pa kandidira, mu njegovi nasprotniki prvi dan naštejo vse njegove slabosti in še par takih zraven, katerih ni nikdar imel.

Človek se sčasoma vsemu privadi.

Upati je, da se bodo enkrat tudi Amerikanci privadili živeti brez romunske kraljice.

Toliko je dognano, da v tistih okrajih, ki niso glasovali za odpravo prohibicije, ni še nihče od jeze umrl.

Kmet je dal svojega sina študirat, toda sin je rajši pil in veselil se kot pa študiral. Oče je plačeval in plačeval, slednjič se je pa vseeno naveličal.

— Ali tvoj sin ne študira več?

— so ga vprašali sosedje.

— Ne, sedaj pa ne več.

— Zakaj pa ne?

— Zato, ker sem moral preveč krav prodati zaradi tega osla.

V New Yorku je sedaj grozdje jako poceni.

Marsikateri rojaka sem že slišal reči: — Jaz bi ga še malo naredil, pa nimam posode. Bog ve, zakaj ljudje resnice ne govore?

Meni se zdi, da je marsikateri na istem stališču kot jaz, namreč: Denarja manjka, denarja. Posoda bi se kaj hitro dobila.

Pred štirimi leti je bil v New Jersey umorjen pastor Hall.

Sedaj se je začela proti njegovim morilecem že druga obravnav. Kaže, da bo obravnavo ostrina natančna ter da bo pravica razodena.

Po pravici rečeno, — rajši bi bil v Hallovi koži kot pa v koži njegovih morilcev.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

OBLETNICE ZNAMENITIH AMERIKANECV.

III.

19. novembra 1831. — James A. Garfield, dvajseti predsednik Zdr. držav, se je rodil v Orange, Cuyahoga County, Ohio. Izvoljen je bil za predsednika leta 1880, bil je pa predsednik le štiri mesece, kajti je bil kmalu umorjen. Neki Charles Guiteau, ki je bil razočaran, ker ga ni predsednik imenoval za federalnega uradnika, je dne 2. julija 1881 ustrelil predsednika na telegrafski postaji v

Washingtonu. Predsednik Garfield je umrl nekoliko časa kasneje vsled zadobljenih ran.

30. novembra 1835. — Mark Twain — Samuel Langhorne Clemens, boljše poznan širom sveta pod svojim pisateljskim imenom Mark Twain, se je rodil v Floridi, Mo. Imel je le malo šolske izobrazbe. Leta 1848 je postal tiskarski vajenec in delal v tej obrti v Philadelphiji in New Yorku. Potem je zaporedno postal pilot

Panevropski kongres.

Na Dunaju zboruje panevropski kongres.

Na njem so se zbrali zastopniki najrazličnejših evropskih narodov, celo Kerenski, ruski delegat, je nastopil na njem in tudi z ameriške strani se je čula beseda Friderika H. Allena. Udeležili so se ga mnogi odlični predstavniki evropskega kulturnega in političnega sveta, z nemške in avstrijske strani tudi nekatere odlične politične osebnosti. Pod enostavnim geslom Panevropa sodelujejo na kongresu narodi, ki so si bili še večerj hudi nasprotniki; iz govorov vseh govornikov je odsevala želja po boljši bodočnosti, po miru in panevropski solidarnosti.

Panevropski kongres bi se mogel imenovati barometer sočnega političnega razpoloženja širne Evrope. Evropski narodi so sili medsebojnega hujškanja, nasprotstva in sovraštva, ki je na koncu koncu škodljivo vsem, prineslo pač tu in tam koristi, ali v celoti povzročilo obilo nesreče tudi najširšemu. Strahotne preizkušnje svetovne vojne so pustile za seboj silen odpor proti možnostim, da bi se te strahote še kdaj ponovile in ta strah, ta odpor proti medsebojnemu uničenju, je pobudil poleg mnogih drugih izrazov medsebojne solidarnosti tudi medsebojno gibanje. Pa tudi z druge strani premotivirana postane ideja Evrope takorekoč samo ob sebi umljiva ali celo nujna. Moderno življenje sili k enotnosti, k skupnosti in vse obsegajočemu mirnemu kontaktu v vseh panogah kulturnega, socialnega, gospodarskega in političnega življenja. V dobi silnega napredka tehnike, ki je premagala že v toliki meri čas in prostor, postajajo mnogim že danes vedno bolj anahronistične meje, ki jih je ustvarila preteklost med narodi; moderni duh si želi univerzalnosti. In Panevropa je eden od izrazov tega univerzalističnega razpoloženja in stremeljenja.

V teh splošnih osnovah panevropskega gibanja se ujemajo tudi stremeljenja nešteti milijonov širne Evrope. Ali s tem se seveda cilju še ne da približati dovolj. Drugo poglavje je namreč mnogo težavnejše; to je poglavje, ki naj razodevne praktično pot do teh visokih ciljev. Samo ob sebi je razumljivo, da kongres ni mogel dati dovolj odgovora na to vprašanje. Dr. Condemove - Kalerji, početnik in poglaviti vodja panevropskega gibanja, je v svojem govoru na kongresu označil kot praktičen cilj panevropskega stremeljenja odstranitev evropskih notranjih meja, in sicer v trojnem pogledu: v strateškem potom ustvaritve panevropskega sistema razsodišč in garancij, ki bi onemogočal za vedno ponovitev evropske vojne, v gospodarskem pogledu potom odstranitve carinskih in umetnih ovir v panevropskem gospodarskem območju, v narodnem pogledu z odstranitvijo narodnega zatiranja in hujškanja. K Panevropi vodi več potov, je dejal isti govornik, katerega od njih bo ubrala zgodovina, se danes še ne da razvideti. Eden od teh potov je tudi Liga narodov, ki ima s panevropskim gibanjem mnogo skupnega, a ima nekoli-

ko različno področje udejstvovanja. Problemi, ki obsegajo ves svet, spadajo v Zvezo, oni, ki obsegajo Evropo, pa pred Panevropo. Vsi govorniki so naglašali, da panevropsko gibanje ne pomeni nasprotstva do Zveze narodov; menda je bila edina izjema madžarski zastopnik Lukasz, ki je tudi povedal več ali manj določno, da pričakuje od Panevrope — restitucije nekdanje Ogrske. Ako bi panevropsko gibanje prišlo v te vode, potem bi končalo seveda še prej, predno bi dobera pričelo. Seveda so ostali govorniki odklanjali politične razgovore, ki so na takem kongresu še vedno preopagah razpravni predmet.

JUBILEJ SOVJETSE VLADE

Revolucionarni muzej v Moskvi je začel nedavno zbirati gradivo za ilustrirani album, ki izide te dni, ob desetletnici prve boljševiške bume v Leningradu. Album bo v sliki prikazal tok dogodkov prvih deset let po komunistični prevladi in pod prvo boljševiško vlado. Karakteristika publikacije se bo omejevala samo na pozitivno delo v novi Rusiji.

Bralci bodo na ta način brez posebne muke shvatili vse izpremembe, ki so se zgodile v sovjetski državi v administrativni, starostni, na polju kulture, revolucionarne umetnosti in v ostalih panogah. Slika bo izpopolnjevala statistika nove sovjetske družbe, omladinsko gibanje, ženski pokret itd. V zgodovinskem delu albuma bo prikazano rusko revolucionarno gibanje z ozirom na delavski pokret narodnih revolucij v iztočnih evropskih deželah. Osvetljeni bodo odnosi sovjetske Rusije do vseh držav na svetu od začetka revolucije do izdaje albuma. Zabeležene bodo vse intervencije in vsa diplomatska pogajanja.

Informativni del o ruskem narodu zahteva posebno mnogo pazljivosti in energije. Zato bo vlada objavila v tem oddelku poleg ilustracij etnografskega značaja tudi slike, ki bodo označevale celotno narodnostno politiko sovjetske Rusije. Album bo strogo poudarjal načela, po katerih se sovjetska Rusija loči od ostalih držav. Posebna komisija bo preučevala vse predloge in vsa vprašanja, sestavila natančen program objave načrt, potem pa ga bo takoj izvršila. Album pojde v tisk v začetku januarja prihodnjega leta.

Zlato in ljubezen.

Po osvojitvi Aleksandrije se je sprehajal princ Evgen po mestu; pred vrati neke vrtnarje je videl mlado deklico, ki je bridko jokala.

— Kaj ti je, hčerka moja? — jo vpraša.
— Vse so mi vzeli; mojega Jakoba so ustrelili v boju.
— Pa si poišči drugega Jakoba.
— Gospod lahko govori, — odvrne deklica, — naj pa on da ustreliti svojo ženo, katero ljubim, potem ga bom pa jaz na isti način tolažila.

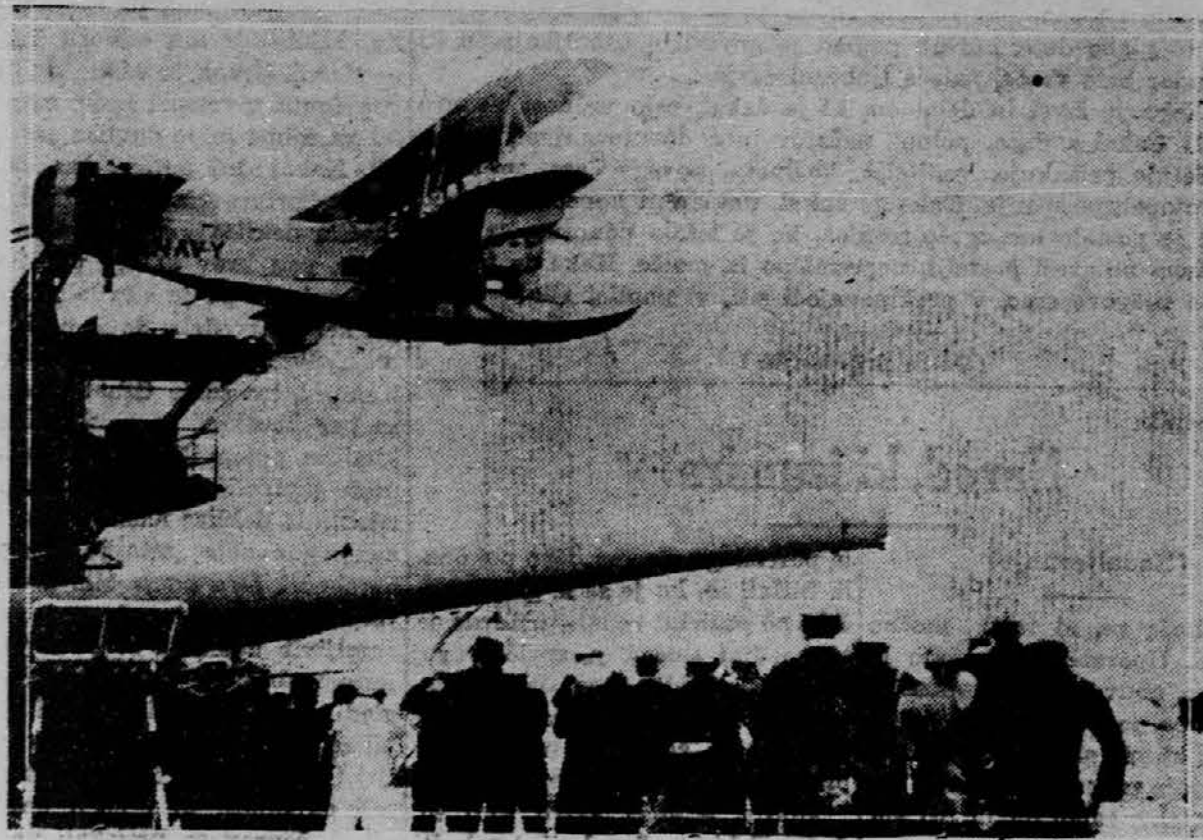
Upajoč, da jo potolaži, ji ponudi Evgen dva zlata. Ni jih pa hotela vzeti; poljubila mu je roko in rekla: — Še 98 zlatov dam sama gospodu, če mi more vrniti mojega Jakoba.

Stal je tukaj, trikratni zmagovalac, z zlatoma v roki, in kakor deklica, so tudi njemu, takle solze po licih — a ubitega Jakoba ji ni mogel dati.

Umetni petrolej.

Pariški "Matin" poroča, da se je Znanstvenemu zavodu v Parizu posrečilo odkriti siteričen petrolej. Ta petrolej je mešanica vodika in ogljka, katerega podvržemo pritisku 200 atmosfer. Nato ga filtrirajo skozi katalizator. Petrolej, napravljen na ta način, ne zaostaja prav nič za sirovim petrolejem ter se da potom destilacije uporabljati tudi za letala, avtomobile in za slične eksplozijske motorje.

BOJNE LADJE OPREMLJENE Z ZRAKO PLOVI

Ameriške bojne ladje se z uspehom poslužujejo nove iznajdbe za spuščanje aeroplanov. Ponavadi potrebuje aeroplan par sto čevljev za zalet, sedaj so pa iznašli pripravo, s katero je mogoče aeroplan "izstreliti". Rep aeroplana je v posebni cevi, napolnjeni s smodnikom. Eksplozija smodnika požene aeroplan nad morje. Poskusi so se izborni obnesli. Slika nam kaže 5000 funtov težak aeroplan, ko za pušča bojno ladjo "West Virginia".

Občinska reveža.

Poznal sem ga — še kot triletni deček in skozi do dobe, ko sem se ločil iz rojstne vasi.

Poznal sem njegovo mater, — drobno, sključeno staro ženo. Stanovala sta tik ob vodi, oziroma ob vsakem potoku, v nizki, leseni, napolrazpadli koči.

Mogokrat sem bil tam, mnogokrat sem prestopil visok, ogolodan lesen prag iz veže v malo, zaduhlo sobo, kjer je preživljala revna, uboga starka svoje zadnje dni s stokrat pregodrnjano jedjo sovaščanov. Brez sredstev, je sedela sirota sključena na stoličku v tem nem kotičku, zavita v preperelo cunjbo, brez tolažbe in brez vsega, iz nje pa je vrela vroča molitev neprenehoma. Vid ji je odpoval, domala tudi noge in roke in njene devetdeset let stare ustnice so neprenehoma šepetale. Dan za dnem pa je ponavljala eno in isto.

Ko so se odprla vrata, je starka molče segla v smer, odkoder je pričakovala miloščine v obliki jedi, s katero se je preživljala.

— Bog ti povrni, dobrotnik! — Ali je France kje v vasi? — To je bil edini pogovor, oziroma vprašanje, ki ga je stavila ljudem. Na dan ni prišla, ker ni imela druge opore kot svojo palico, ki jo je nekje za hišo odrezala v grmovju, kar je bilo edino drevo na njeni posesti, ki je obsegala približno devetdeset kvadratnih metrov, in še skoraj tretjino tega je zavzemal breg potoka.

Odkod, odnosno čigave krvi je bila ta starka, to je bila njej istakotna uganka kot vsakemu vaščanu.

Bia je "špitalarica", kot so jo nazivali in kakor so nazivali sploh vse otroke, ki so jih matere pustile v bolnišnicah, brez imena in brez imetja. Gospodar, ki jo je bil vzel k sebi in kateremu je delala vse svoje življenje, ji je zapustil pešeno zemljo in ji postavil borono leseno kočico, ki je imela več in eno sobo. Tam je prebivala stara žena s svojim sinom; ime očeta svojega otroka je obdržala zase in ga ni nikomur izdala. Sin je bil znan samo pod imenom — France, in to je bilo vse, kar so vaščani vedeli o njem. Imel je navado, da je delal nekaj časa, ko pa si je prihranil par goldinarjev, je toliko časa pil, dokler je imel kak vinar v žepu. — In tedaj se je jezil ter škripal z zobmi, da je bilo kaj. To je po navadi trajalo teden dni. V tem času je navadno prehodil vas po dvakrat na dan ter na glas izražal svoje misli. — Kot sem rekel, jezil se je na vse in ustvarjal vsakogar, če pa ni srečal ljudi, je šel sred vasi, kjer je stala na trati mala hišica delavec, v senici pod košato hrusko, katero je menda on zasadil. Pod to hrusko je prebil po cele ure — se pogovarjal z njo, jo hvalil, pomiloval in ji pretil, ker je tako nemurna, da za drugega rodi sad, ko jo je on vsadil, zato da bo njego-

va. Naslonil se je na mogočno deblo in jokal kot otrok ter objemal drevo.

Smrt je pretrgala nit življenja ubogi ženi. Po petih minutah, ko so jo našli vaščani mrtvo, vso trdo in sključeno, je že vsa vas vedela, da je Bog poklical ubogo ženo k sebi.

— Torej vendar! — je dejal tisti, ki jo je imel hraniti prihodnji dan. — Uboga revica! — je vzdihnil drugi. — Prestala je! — je mrmral tretji. — Zopet stroški za pogreb! — je jadikoval župan.

France pa je klical in jokal: — Uboga moja mama! — O ljuba mama! — Zakaj se v življenju nisi brigal zanjo, sedaj pa jo obžuješ! Dovolj si imel prilike, da se sina izkažeš v življenju, zdaj pa so njena ušesa gluha za tvoj jok, za tvoje tarnanje! —

Pogreb, skromen, komaj vreden pogreba človeka, je minil — ne solz, ne sedmine, le France je klical sam v mrzlo decembrsko jutro med kamenitimi nagrobnimi križi: — Mama, ljuba mama, vrni se! — Opolnoči je klical sam v črni temi, obdan od istih križev, sredi pokopališča: — Mama, ljuba mama, kje si? — Klical je leto dni, klical deset let, a kolo časa se vrti z neverjetno naglico. Leto so tekla. Francetovi črni in kodrasti lasje so polagoma osivele. Gospodarji ga niso več sprejemali tako radi, kajti iz korenjaka Franceta je postal star, izčrpan mož, ki je komaj zmogel proizvoditi toliko, kolikor je vredna hrana, ki jo poje.

Že v prejšnjih letih je kočico razbil, zemljo pa prodal za par goldinarjev sosedu. S sivimi lasmi pa je tudi Franceta začela srečavati pamet, toda kljub vsem naporom ni mogel popraviti zmote, ki jo je zakrivil v mladosti, v cvetočem mladem življenju. Na svoja stara in izmučena leta ni imel prostora, kamor bi položil svojo sivo glavo. Svojo karijero v življenju je zaključil na žalostnejši način kot njegova zapuščenca mati. Po dolgem trpljenju in po mukah prezirane starčka, so zopet ponovili besede ob njegovem trupu, ko so ga nekega jutra prinesli iz hleva. Torej vendar, — ubogi revež, — prestal je! — Bog bodi milostiv njegovi duši! Naj v miru počiva! To so bile zadnje besede župana, ko so ga odnesli v mrtvašnico.

Delavec.

Zamorec v čehoslovski armadi.

V Turčanskem Sv. Martinu se priglasil k vojaškemu službovanju črnce Ernest Marschner. Njegova rodilna sta prišla pred 17 leti na Slovaško in sta se popolnoma aklimatizirala. Po izklicanju čehoslovške republike sta dobila državljanstvo. Njun sin je medtem doživel 20 let in je moral obleči vojaško snukjo kakor vsak fant njegove starosti.

Raznoterosti.

Pes in šoferski signal.

Neko sodišče na Danskem je pred kratkim razpravljalo o zanimivem slučaju. Neki avtomobil je na odprti cesti povozil lovkega psa. Lastnik živali je zahteval odškodnino ter je utemeljeval pri sodišču svojo zahtevo s tem, da bi bil moral dati šofer signal, kajti drugače lahko povzi avtomobil ne le vsakega človeka, ampak tudi vsakega psa.

Sodišče se je postavilo na zanimivo stališče. Izjavilo je, da šofer znaniti ni porabil vseh sredstev, da bi se izognil povoziti psa. Pripomnilo pa je, da je kriterij glede človeškega in živalskega življenja zelo različen. Težko je tudi reči, če pes razume signal tak kakor človek in če se ravna po policijskih predpisih. Na podlagi tega mnenja je sodišče šoferja seveda oprostil sleherne kazni, a lastnik psa pa s tem ni bil zadovoljen in se je pritožil na vsakikleno sodišče. Če bo tam našel več "pravice", je seveda dvomljivo.

Konec harema v Turčiji.

Te dni je stopil v Turčiji v veljavo novi zakon o razporoki. Odslej se razporoke ne bodo več vršile po starem zakonu, nego bodo o njih razsodila sodišča.

Moški in ženske si bodo v Turčiji odslej popolnoma enakovrni in bigamija se bo kaznovala z zapornim petih let. Žene, ki se jim bodo moške izneverili ali bodo slabše z njimi ravnali, ali ne bodo dovolj zanje skrbeli itd., bodo upravičene poiskati si pred sodiščem zadoščenje, eventualno tudi ločitev zakona.

Novi turški zakon o razporoki pomeni v bistvu konec harema. Poleg uvedbe latinice je ta reforma gotovo največji uspeh, ki ga je dosegel Mustafa Kemal paša.

Ovetke s fašistovske grede.

V Rimu je izšel nedavno "Fašistovski katekizem", ki je doživel že več izdaj ter je povsod na prodaj. Potnik ga kupi lahko na vsaki postaji, vsebina knjige ima obliko zapovedi in je jako določna. Navajamo iz nje nekaj značilnih primerov.

Civilizacija zate ne eksistira. Obstoja samo italijanstvo. Izkoristite si srečo vse, kar žali stranjo, domovino, Boga in rodbino.

Naj slavé tuji Goetheja, ti misli na Danteja.

V Italiji lahko bičate vse, kar najdeš slabega. V inozemstvu pa ti je dolžnost, hvaliti vse, kar je italijansko.

Kako je organizirana svetovna policija.

Neki velik kriminalist piše v francoski reviji, kako sijajno je organizirana svetovna policija. — V kakem svetovnem mestu se je izvršila velika tatvina draguljev, ki jih je ukradel mednarodni tat Smith, Chesler, alias Charles, Jean alias Jose de Braganza, znan pustolovec in goljuf. Telegram s vestjo hiti na Dunaj in od tam — v svet — v Berlin, Pariz, London, New York, Carigrad, Atene, Prago, Aleksandrijo, Bombay, Peking, Tokio — na vse strani sveta.

Parnik italijanskega Lloydja zapuša Carigrad in si reže pot do Aleksandrije med slikovitimi gradovi in samostani na dardanelskih obalah. V Aleksandriji hoče parnik doseči angleški poštni parnik do Bombaya.

Po hribih Romili Hisar dospe na parnik brezlični telegram policijske oblasti v Carigradu, istočasno dospe še eden iz Aten. Oba imata isto besedilo: "Sifiran" stavek svetovne policije. Telegrafist ga izroči kot na vseh parnikih na vseh morjih sveta, ladijskemu detektivu. Telegram se glasi tako: — Smith, Chesler, alias Charles, Jean alias Jose de Braganza, 29. 6. 90, San Francisco USA. D. — 6334, 15 h, 343, 45 in 41. 5636, 679. Arretirati! Dunajska vest! — Detektiv si raztolmači depešo: — Smith itd. rojen dne 29. junija 1890 v San Francisco, ameriški državljan, za D so formule vseh prstnih odtisov iskanega s svojimi sposobnostmi, za B je osebni opis po sistemu Berthilona, iznajdljiva telesnega merjenja kot sredstvo identifikiranja zločincev Ba 11 — velikost 1,70 metra, kostanjevi lasje, 35 kriv nos, obe ustnici raztegnjeni, profil čela in nos kriv, h 334 — tetoviranje v obliki solne in zvezde.

Detektiv pogleda potniški seznam ladje, mogoče se je zločinec vpisal pod enim svojih imen. — Ni! Torej potniki so na vrsti. — Kje je kdo, katerega zunanostj se ujema s sifriranim telegramom? Dolgo in sistematično išče, dokler ne premore vseh potnikov — na-

to ga tudi najde. Kratek razgovor, v katerem zgrabi detektiv zločincevo zapestje, pokaže napol že izbrisano tetovirano znamenje in zločincev aretira.

Ne pomaga noben protest in upor več. En sam odtis prsta, ki ga je zločinec pustil v sobi nekega berlinskega hotela in ki je postal viden šele z jedovimi hlapci, ta odtis je zadostoval, da se je mogel aretirati zločinec na parniku ob turški obali.

Filmska diva — sleparica.

V Berlinu je vzbudila te dni velikansko senzacijo vest, da je državno pravdnistvo obtožilo znano nemško filmsko igralko Grete Reinwald zavoľjo goljufije. Glasom poročil časopisja je vložila zveza nemških modnih industrijalecev v imenu največjih berlinskih modnih trgov tožbo proti Grete Reinwald, ki da je kupovala pri njih obleke na kredit, plačala pa jih ni nikdar. Grete Reinwald, ki je bila letos izvoljena za "poletno modno kraljico Berlina" si je znala vedno pomagati z raznimi triki in ni bila nikdar v zadregi. Tako si je nabavila nešteto oblek, ne da bi bila zanje plačala le en pfenig. Ogoľufala je prizadele firme za kroglo 30 tisoč zlatih mark.

Herkulanum vstane iz pepela.

Italijanski dnevnik "Lavoro d'Italia" poroča, da je Mussolini sklenil dvigniti od Vezuva zasuto mesto Herkulanium iz pepela. V ta namen pa bo treba odstraniti vas Resino, ki stoji na mestu nekdanje rimske naselbine. Ukrenjeno je že vse potrebno, da se prebivalstvo preseli, nakar bodo zasadili krampe v zakope.

GOLŠA

Golša te ali one vrste se lahko uspešno zdravi brez ožar, bolnišnice, bolečine ali neugodnosti z našim ANTI - GOUTRE ZDRAVLJENJEM, ki ga je iznašel slavni inženir Specialist za golšo. Nič ne de, kako stara je vaša golša. Mi vam nudimo priliko, da se takoj iznebite golše, ki uničuje sistem ter zanesuje vašo zunanost. Naše ANTI - GOUTRE zdravljenje prinaša uspehe v tridesetih dneh. Zadovoljilo je tisočere, ki so imeli golšo. Mi imamo na stotine pričevanj. ENO POLKO 30 DNEVNO ZDRAVLJENJE STANE SAMO 42.50. Pišite danes ter se začnite takoj zdraviti! Čudovito uspehi vas bodo presenetili. NE POSILJAJTE DENARJA VNAPREDEJ. Izrežite ta oglas ter pošljite 2 njim 25 centov za pošiljalne stroške. Za zdravljenje boste plačali 42.50, ko vam bo prinesel pismo na dom. GOUTRE MEDICAL LABORATORY Dept. 129, 1014 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

EDINI zastopnik in založnik
FRANZ LUBASOVICH HARMONIK
v Zdrulisnih Državah.
ALOIS SKULJ
323 Epsilon Pl.,
Brooklyn, N. Y.
PIŠITE PO CENIK.

SEZNAM KNJIG VODNIKOVE DRUŽBE

ki izidejo te dni.

1. Velika pratika za leto 1927.
2. Iz skrivnosti prirode — poljudno znanstveni spisi.
3. Juš Kozak; Beli mecesen — povesti.
4. Vladimir Levstik; Kladiivo pravice — povest iz vojne dobe.

Vsi oni, ki so plačali članarino, jih bodo prejeli po pošti naravnost iz Ljubljane. Natančen čas bomo že pravočasno poročali. Vsakdo, ki se je medtem morda selil, mora skrbeti, da bo knjige dobil na naslovu, ki ga je naznanil takrat, ko je plačal naročnino.

Mi smo posebej naročili par sto iztisov, da lahko ustrezemo tudi onim, ki še niso člani te družbe. Velika pratika, kakor vse ostale knjige bodo jako zanimive.

CENA 4 KNJIGAM JE

\$1.50

Pošljite z naročilom natančen naslov in potrebno svoto in poslali vam jih bomo poštino prosto, dokler zaloga ne poidi.

Vsa tozadevna pisma naslovite na:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Trganja in bolečin je bilo jako kmalu konec.

Veliki Red Cross ledišni obliži z rdečim flanelastim ozadjem je deloval kot čudo.

Vi lahko skoro hipoma prečimate ostre bolečine in trpljenje trganja, nevarnosti in drugih reumatičnih boleznih s Johnson's Red Cross ledišnim obližem. V trenutku, ko daste ta za neslavljeni obliži na boleče mesto, čutite blaženo odpočitek. Greje in pomirja u nete živce ter skoro takoj odnese bolečine in trpljenje. Z uporabo Johnson's Red Cross ledišnega obliža nimate samo hitrih uspehov, pač pa tudi trajne uspehe, kajti zdravilo v Red Cross ledišnem obližu prodira nepretrgano v kožo na bolečih delih toliko časa, dokler niste obliži. To je najbolj navaden ter tudi najbolj gotov način za odpravo bolečin. Zagotovo vprašajte za velik Red Cross ledišni obliži z rdečim flanelastim ozadjem. Po vseh lekarnah.

BELA NOĆ.

ZGODOVINSKI ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

20

(Nadaljevanje.)

Šuvalov je stal tik pred njim. Njegov obraz se je tresel. Nato pa se je premagal ter rekel odprto preteče:

— Jaz se ne bom odtezal tem dolžnostim, veličanstvo.

V spremstvu Voronzova in Razumovskija je nato zapustil dvorano.

Porogljivo je zrl za njimi. Kako trpko je obžaloval sedaj, da je Elizabeti na smrtni postelji prisegel, da bo častil Šuvalova in Razumovskija!

Tudi Gudovič se je hotel odstraniti, a se še enkrat vrnil k carju.

— Carsko veličanstvo naj milostno razmislija, — je prosil spoštljivo.

— Jaz slutim zlo, — to pravim iz zvestega srca.

Peter se je nestrpnost obrnil proč.

— Dovolj, Andrej, — je odvrnil. — Jaz ne potrebujem nobene ga sveta, jaz zahtevam pokorščino.

Komaj pa so se zaprla vrata za pribočnikom, ko je izbruhnil v velikanski srd.

— Psi ste, — je kričal. — Cvileči psi pred bčim, ki preže nato, da me potegnejo na tla. Gregor, — in prijel je Orlova močno za ramo, — Gregor, ali si mi zvest?

— Preizkusite me, veličanstvo, — je odvrnil Orlov, ne da bi trenil z očesom.

Sedaj se je maščevalo na Petru prokletstvo mladosti, ki je dopustilo, da se je oprijemal zapuščenih, osirotelih in zlorabljenih dečkov lakajev, proseč pomoči. To prokletstvo, ki vzbudi premočno hrepenenje po edinem človeku, kateremu sme osamljeno srce zaupati vse; to prokletstvo, ki slepi v večnem omahovanju neutrjenega ter ga med stotimi vrže v naročje človeka, ki bo postal nekoč njegov krvnik.

— Koliko je ura? — je vprašal Peter.

— Devet bo, — je odvrnil Orlov.

Prijavitelj so častnika grajske straže. Orlov je takoj odšel k njemu ter govoril z njim. Nato je sporočil naprej sporočilo.

— Maršal Munnich je dospel iz izgnanstva s poveljem, naj pride takoj sem. Ali ga hoče veličanstvo sprejeti?

— Munnich je tukaj? — je odvrnil car živahno. — Spustite ga noter, takoj.

Pohitel je za častnikom v dvorano do stopnic, po katerih je prihajal navzdol osem in sedemdesetletni starček z dolgo, belo brado, obleden v priprost kožuh.

Car je skočil po stopnjicah navzgor, da spremi moža, katerega je videl prvokrat v svojem življenju in katerega je tako nestrpnost pričakoval, da mu je poslal trideset vrst daleč nasproti carsko kočijo.

— Pridite, grof, počasi, — je rekel skrbno. — Srečen sem videti vas, Stol, Orlov.

— Pustite me klečati v ponižnosti, veličanstvo, — je odvrnil Munnich ginjeno. — Dovolite mi poljubiti vašo roko.

— Stavljam vas zopet v vse vaše časti, — je odvrnil Peter, ki se je brizgal za stareca kot mrlič. — Zopet ste maršal, resnični tajni svetnik in član senata...

Ko je zasedla carinja Ana prestol, se je vnel več kot deset let trajajoči boj med Bironom in Munnichom.

Ko je izmril leta 1730 s Petrom II. moški rod Romanovičev, je bila poklicana na prestol Ana, kot hčerka Ivana V., nekdanjega brata in sovladarja Petra I.

S seboj je privedla svojega komornika Birona, ki je kmalu nato vodil vladu.

Pod njim je služil grof Kristof Munnich, ki je stapol leta 1721 v službo Petra Velikega ter postal maršal po carinjo Ano.

Ta dva moža, Munnich in Biron sta se borila medseboj z različno srečo.

Ko je Ana Ivanovna leta 1740 umrla, ter ji je sledil dojenček Ivan VI., je postal regent njen ljubljene, Biron. Lastna mati Ivana, vojvodinja iz Braunschweiga, pa se je par tednov po smrti Ano s pomočjo Munnicha proglasila za regentinjo ter pustila aretirati ter obsoditi na smrt Birona. Bil pa je pomiloščen ter izgnan v sibirski Pelim.

Munnich je postal vladar Rusije.

Takoj prihodnjega leta pa je bila regentinja vsled upliva francoskega poslanika strmoglavljena in izgnana in njenega sina so vrgli v ječo.

S podporo ruske garde je zasedla Elizabeta prestol. Munnich je bil obsodjen ter kot Biron poslan v Sibirijo. Baron pa je bil poklican nazaj in kot stalno bivališče mu je bil odkazan Jaroslav ob Volgi. Munnich pa je moral v Sibiriji stanovati v isti hiši, v kateri je stanoval Biron.

V Kazanu sta se srečali sani obeh nasprotnikov. Molče sta se merila z očmi ter se peljala v gostem snežnem metežu drug mimo drugega, eden proti iztoku, drugi pa proti zapadu.

Od tedaj je vladal v Rusiji ruski duh in Elizabeta se je borila z Avstrijo, Francijo in Švedski proti pruskemu Frideriku.

Dne 5. januarja 1762 je umrla Elizabeta. Naslednjega dne je odšel kurir v Pelim, da privede nazaj Munnicha po dvajsetletnem izgnanstvu.

In sedaj je stal starec pred novim gospodarjem.

— Tri in šestdeset let sem vojak, carsko veličanstvo, — je rekel Munnich, globoko ginjen, — in z marsikaterim dejanjem se sme postaviti gojenec princeva Evgena. In vendar je ta ura najbolj pomembna mojega življenja.

— Povejte mi, maršal, kaj ste slišali govoriti moj narod tekom svojega dolgega potovanja?

Munnich mu ni mogel sporočiti dosti dobrega, ker ni znal in ni hotel lagati. Povedal mu je, da ga imenujejo povosod pruskega carja, da pa slave vsi carinjo kot pravovernno in udano Rusijo.

— Hvala vam, maršal, — je rekel končno Peter ter posegel z roko preko čela. — Pojdite z Bogom! Potrebujete počitka.

— Veselje dela človeka močnega, veličanstvo, — je odvrnil Munnich. Opirajoč se na Orlova, je odšel starec počasi po stopnjicah navzgor.

Car Peter je ostal sam, zatopljen v mrke misli. Nenadno, pod uničujočim utisom, svaril Munnicha, se je njegovo razpoloženje izpremenilo. Ali mu bo mogel nuditi stari Munnich zaželeno oporo? In s kom drugim je mogel računati?

Ali je bil Orlov res njegov prijatelj? Nobenega drugega ni imel na celim dvoru, nobenega drugega v celi državi, na celim božjem svetu. Le en ideal ga je držal pokonci, slika pruskega kralja, ki se je nahajal že dvajset let na bojnem polju, obdan od sovražni-

kov, z mečem v roki ter stekleničico s strupom v svojem žepu. Le ta je ogrel Petrovo srce, — le Friderik in deklica s kostanjevimi lasmi in sinjimi očmi, ki so bile slične tihim jezerom njegove domovine, to plaho dete, kojega pogled je govoril o usmiljenju in ki se je vendar bilo vroe, paleče ljubezni carja...

Za koga je živel in delal on, ki je čakal, celo večnost na uro prostosti? Čakal za dušo, polno načrtov in z domnevanjem, da ga Rusijo željno pričakuje, voditelja, kačipota, novega časa, prebuditelja iz otopelega spanja. Tako je čakal, dokler ni končno napočil dan, kje je postalo nemogoče resnica, ko je ležala ponosna, zapovedujoča žena na svoji postelji, nepremično in molče. Kako je takrat jubiliralo njegovo srce, v prekipeljavici sili, v omotici sile!

(Dalje prihodnjič.)

Ivan Bežnik:

Narod, ki izumira.

(Nadaljevanje)

Bela koža pa ni tako močna kot črna. Uporabljajo jo zato le ženske za obuvanje ter jo pustajo belo ali pa jo pisano pobarvajo.

Usnje, ki ga rabijo za podplate, pripravljajo na način kot črne kože za kajake, samo da ih pri sušenju razpnejo.

Kože severnih jelenov samo posušijo in jih zmehčajo, a niso za vožnjo.

Kože ptic pripravljajo na ta način, da posuše perje, obrnejo kožo in postrežejo z nje maščobo, ki jo pojedjo, nakar denejo kožo sušiti.

Nato jo umivajo z vročo vodo ter milom trikrat zaporedoma splaknejo v mrazu vodi in zopet posuše. Koža je potem gotova.

Nekaj posebnega je, ko odstranjujejo mast iz teh kož, kar se vrši z usti. Kožo sesajo in žvečijo tako dolgo, da je popolnoma brez maščobe. To delajo z velikim veseljem ženske in otroci, ker so pri tem deležni mastnega prilizka.

V pasjih dneih se tudi možiki ne branijo tega dela. Čudovit prizor za človeka je, če stopi v tako hišo in dobi stanovalec s kočicami v ustih, pri čemur čeljusti pridno delajo.

Radi tega so tudi grenlandske ptičje kožice tako dobre in tako na dobrem glasu. Marsikateri Evropejec, ki poseduje to posebnost ne ve, da je preromala že toliko ust grenlandskih krasotice ali pa stark.

Pri delu so zelo pridne. Posebno pa se odlikujejo pri šivanju. Opazovati je treba samo njih delo in prepriča se lahko vsakdo.

Nekaj posebnega pa je njih venenje in okraske na hlačah, škornjih in drugih rečeh. Na zapadni obali izgotavljajo te okraske iz posameznih koscev barvanega usnja, ki ga sestavijo ko mozaik.

V družabnem življenju so sicer res potegnjene nekatere meje med možem in ženo. Pri obedih dobe postrežbo najprej dobri loveci, za temi pridejo na vrsto ostali možiki, nato šele ženske in otroci.

Tudi v drugem oziru so Eskimi nasproti svojim ženam nekoliko trdosrčni. Če opravljajo žene težka dela, gradijo hiše, nosijo vodo ali dvigajo bremena, stoji možiki s prekrižanimi rokami ob strani.

Toda, ali ne najdemo podobnih slučajev tudi drugod?

Da so ženske manj vredne kot možiki, priča tudi to, da se ob rojstvu dečka silno veseli, če pa dobi deklico, so nezadovoljni, če se celo ne kujejo.

To ni toliko čudno, če pomislimo, da nazadnje skrbijo za življenje edinole možiki s svojim lovom, ki preživijo vse: v dečku vidijo svojo bodočo oporo, v deklici pa breme.

Ta razlika se čuti tudi pri vzgoji. Za dečka storijo vse. Če mu umrjo starši, ga hitro in rad vzame kdo k sebi. Drugeče je pa z osirotelimi deklicami. Dado jim sicer jesti, a zadovoljiti se morajo s silno slabo obleko. Šele ko so godne za možitev, dobe počasi ono stališče kot druge deklice.

Tu nima dotedanja besede, ker je ni. Možiki se ozirajo samo na lepoto in na pridnost. A tudi možiki se morejo izkazati le po svojih lovskih zmognostih, da dobijo neveselo; sicer jih zaničuje vse.

Dečki so tedaj nekako bogastvo, kapital bi jih imenovali. Iz tega sledi, da se v vdova navadno zopet poroči le tedaj, če ima iz prvega zakona dečka.

Tudi v smrti se ženskam godi slabše ko možikom. Dalager pravi:

— Zgodilo se je, da so žensko, ki se je borila s smrtjo in ni uživa-

la posebnega slovesa, živo pokopali. Slišali so, ko je še iz groba klicala po požirku vode. — Morda je to poedini slučaj. A spričo tega, da starih ljudi ne spoštujejo zelo, je to mogoče. Gotovo pa je, da če bi se to zgodilo z možikom, bi bili smatrali to za umor.

Morda je tega krivo tudi to, da ase Eskimo silno boji dotakniti mrtvega. Radi tega oblečejo Eskimi bolnika že pred smrtjo in pripravijo za pokop vse. Bolnik pa gleda vse te priprave in umira.

Če se kdo, ki je ponesrečil na morju, že bori s smrtjo, mu zlepa ne priskočijo na pomoč, boječ se, da ne bi prijeli mrtvo truplo.

Zakon.

Kakor hitro more mož preživljati ženo in otroke, tedaj so oženi. Mladenci si izbere deklet, ki mu ugaja, enako izbira tudi deklica. Tu ne veljajo samo besede ali samo prisrčne nič, mož se mora izkazati v dejanju.

Recimo, da ima mladenič nagnjenje do deklice Naja. Tedaj gre mladenič na morje, bori se z valovi ter vadi roko in oko, da bi mogel tem gotoveje, navajen in utrjen v lovu, preživljati družino. Mlada Naja pa stoji v tem na razgledni višini in gleda po morju za njim. Ona vidi, kako je močna njegova roka, kako je spretno njegovo telo. Kajak leti čez gladino ko ptica. Tedaj se užje živo hrepenenje v njenih očeh. Kajak izgine, meglica se v gostem pajčolanu boči nad daljavo.

Ona zre še vedno, vedno — Ko se vrne s plenom, mu niti naproti in mu pomaga na kopno. On vzame mirno svoje orožje in gre v hišo. Potna občudovanja gleda za njim — kmalu bo ženitovanje.

Toda nekega večera ga ni domov; ona čaka, čaka — Vsi so že doma, s plenom ali prazni. Ponesrečil se je na morju. — Oko postane mokro, solze se ji vlijejo. Joče in joče, zdi se, da ga ne bo pozabila. — To traja dva tri dni — potem preneha žalost. Še je mož na svetu, ona gleda za drugim.

Pri možkem navadno ni ljubezen, ki ga silijo v to, da se poroči, ampak on potrebuje njene pomoči. Treba je kože čistiti in garati, obleke šivati. — Zgodi se celo, da se poročijo čisto mladoletni in se do svoje zrele dobe že parkrat ločijo. V zreli dobi so pa ločitve redke.

Zakon se je v prejšnjih časih sklepal na čisto kratak in lahek način. Če je hotel mladenič imeti deklico, je šel v njeno hišo, popadel jo je za čop ali kamor jo je lažje prijel in tiral domov ter jo položil na pregrado. Nato ji daruje svetilko ali golido za vodo.

Na vsak način pa spada že k dobremu obnašanju, da se deklica brani k temu, četudi ga ima rada. Kot je navada, da se mora pri nas nevesta jokati, tako v Grenlandiji taka deklica kriči, joče in se brani na vse pretege. Če je dobro vzgojena, mu celo uteče. Da pa mož zabrani kaj takega, ji razpraska noge pod stopali. Kmalu pa se vda usodi in je dobra žena.

Ko so Eskimi videli prvič našo poroko, so se zelo čudili, kako more ženska na vprašanje, če hoče moža, reči da! Po njih mišljenju bi morala reči deklica: ne!

Tu pa tam se seveda tudi zgodi, da uropana deklica ženina v resnici ne mara. V tem slučaju se upira tako dolgo, da se umirjati ali pa mu uteče.

Zanimiva je sledeča zgodba, ki jo pripoveduje Graah:

Kellitink je bila izvrstna veslačica na vzhodni Grenlandiji. Ta pa je bila uropana po Siorakitsoku, kljub silnemu odporu z nje strani. Graah je mislil, da deklica fanta v resnici noče, zato je šel za njima in je deklico osvobodil. Nekaj dni potem, ko se je Graah pripravljala na odhod, je skočila deklica v njegov čoln, zlezla pod krov in se pokrila z vrečami. To pa je storila radi tega, ker je izvedela, da je prišel na otok Siorakitsok in njegov oče. Kakor hitro se je Graah oddaljila za par korakov, so priskočili Eskimi in potegnili deklico iz njene skrivališča. Graah je zopet mislil, da deklica nasilneža na noben način noče, zato jo je zopet osvobodil. Ona pa je bila nezadovoljna, zamrmrala je par nerazumljivih besed in se oddaljila z jeznim obrazom in grozečimi pogledi. Oče mladeniča se ni zmešal za nič in je celo pomagal naladiti Graahu čoln. Ko pa so se hoteli odpeljati, niso našli deklice nikje, čeprav so preiskali vse otočje. Marala ga je tedaj vendore.

Iz tega sledi, kako težko je spoznati pravo misel in nagnjenje ondotnih deklic.

Na vzhodni obali Grenlandije so Eskimi glede ločitve silno kratki. Če se mož žene naveliča, je treba samo, da se ne zmeni zanjo in ne govori z njo. Ona spozna takoj, kaj to pomeni. Hitro pobere svojo obleko in gre domov v svojo rojstno hišo. To se izvrši, kakor bi ne bilo prav nič posebnega.

Tudi so imeli navado, da so vzeli ženo drugega. Če je bil ta drugi šibkejši, je moral molčati in se vdati v svojo usodo.

Na vzhodni obali so slučajji, da so bile žene omožene z desetimi različnimi možmi zaporedoma. To pripoveduje Holm: — Utukukuk je bila omožena z osmimi, nazadnje pa je dobila šestega zopet.

Ločitev se je izvršila najlažje in največkrat tedaj, dokler ni bilo še nič otrok. Ko pa sta dobila otroke in posebno, če so bili dekci, je bila zakonska vez trdnjša.

Na vzhodni obali je še dandanes v navadi mnogoženstvo, a to le pri dobrih lovecih. Navadno imajo po dve ženi, toda nikdar več.

(Dalje prihodnjič.)

ADVERTISE in GLAS NARODA

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prilagaj in drugih stvarih. Vse to našo dolgoletno iskustvo vam mi samorečno dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvostopne brezpartijske.

Tudi nepravilni samorečni potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselnskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posleec osebno, bodisi v najbližnji naselnski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripisanih v tem letu 670 priselencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti s tem staršice in otroke od 18. do 21. leta in pa poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa samorečno dobiti s tem žene in otroke od 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washingtonu.

Predno podvsamete kakli korak, pišite nam.

FRANK SAKSER
STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Kretanje parnikov - Shipping News

9. novembra: Derfflinger, Bremen.	11. decembra: Majestic, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen.
10. novembra: Mauretania, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen.	14. decembra: Columbus, Cherbourg, Bremen.
11. novembra: Deutschland, Cherbourg, Hamburg.	15. decembra: Bismarck, Cherbourg; La Savoie, Havre; President Harding, Cherbourg, Bremen.
13. novembra: Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg, Bremen.	22. decembra: Rochambeau, Havre.
16. novembra: Suffren, Havre.	27. decembra: Paris, Havre; Olympic, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
17. novembra: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.	29. decembra: Berlin, Cherbourg, Bremen; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
18. novembra: Franconia, Cherbourg.	30. decembra: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
19. novembra: Martha Washington, Trst.	1. januarja: Majestic, Cherbourg.
20. novembra: Majestic, Cherbourg; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.	6. januarja: De Grasse, Havre; Hamburg, Cherbourg, Hamburg.
24. novembra: Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.	7. januarja: Martha Washington, Trst.
27. novembra: Cleveland, Cherbourg, Hamburg; Hamburg, Cherbourg, Hamburg.	8. januarja: Bismarck, Cherbourg; France, Havre; Bremen, Cherbourg, Bremen.
1. decembra: Mauretania, Cherbourg; President Roosevelt, Cherbourg, Bremen.	12. januarja: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
2. decembra: De Grasse, Havre; Westphalia, Hamburg; Luetzow, Bremen.	15. januarja: Paris, Havre; Aquitania, Cherbourg.
3. decembra: Pres. Wilson, Trst.	22. januarja: Homer, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
4. decembra: Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.	25. januarja: Pres. Wilson, Trst.
8. decembra: Carmania, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg, Bremen.	27. januarja: Rochambeau, Havre; Thuringia, Hamburg.
9. decembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.	29. januarja: Majestic, Cherbourg; France, Havre; Muenchen, Cherbourg, Bremen.

Božično Potovanje V LJUBLJANO na najboljših parnikih sveta Parnik LEVIATHAN odpluje dne 4. dec. preko Bremenja pod vodstvom g. Josipa Turek Parnik REPUBLIC odpluje dne 11. dec. preko Bremenja pod vodstvom g. Geo. Hackl

Ta skupna potovanja se v posebni ožbi omenjenih gospodov zastopnikov United States Lines odreja, vsled tega, da lahko potujete brezskrbno in brez vsakih zaprek. Na vseh parnikih proge, United States Lines je prekrakljeno za vse udobnosti z neprekinjeno točnostjo. Prostora kabine odprti krov, l.t.d., poleg tega posebna udobnost, da potujete vprema vsakega rojaka.

V mesecu novembru odplujejo naslednji parniki:
S. S. President Roosevelt dne 1. decembra
S. S. Republic dne 11. decembra
S. S. President Harding dne 15. decembra
S. S. President Roosevelt dne 29. decembra

za natančnejša pojasnila in udobnosti potovanja na parnikih United States Lines proge obrnite se na vsakega lokalnega zastopnika, ali pa pišite na

United States Lines
45 Broadway (Phone, Whitehall 2800) New York City

French Line

SAMO ŠEST DNI PREKO Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

PARIS 13. NOVEMBRA -- 4. DECE M.

ROCHAMBEAU 24. nov. 22. dec.
HAVRE - PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda s umivalniki in toaletno vodo za 2, 4 ali 6 oseb, francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

POZOR GOSPODINJE

Kakor vsako zimo tako tudi letos pošiljam dobre domače **KLOBASE, ŠUNKE, ŽELODCE, PLEČETA** in vsako vrstno drugo prekajeno meso.

Klobase, šunke, želodci in plečeta so 40¢ funt, poštneine prosto.

Za obilo naročil se priporočam

Ferdo Jazbec
1561 E. 49th St. Cleveland, Ohio.
(6x1-46)

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

P o z o r čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

ROJAKI. NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"